

вини чи енергії, вибору продукції, застосування тієї чи іншої системи технологій тощо.

- Реферати. Готуючи реферат, студенти першого курсу вчать-ся не лише працювати з літературою, але й модулювати ситуації стосовно тієї чи іншої системи технологій і обґрунтовувати висновки на основі розрахунків.

- Участь у студентській науковій конференції. В кінці семестру пропонуємо кращим студентам залучитися до наукової роботи — обрати разом з викладачем тему, як правило, пов'язану з управлінням процесами виробництва і підготувати доповідь на студентську конференцію. Студенти охоче погоджуються на таку роботу і дуже часто отримують призові місця на конференції.

Колотило Д. М., д-р техн. наук,
професор кафедри менеджменту,
Колотило О. Д., канд. екон. наук,
доцент кафедри страхування

ПРОБЛЕМА ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТА ДО НАВЧАННЯ ТА НАБЛИЖЕННЯ ФОРМАЛІЗОВАНОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТА ДО АДЕКВАТНОЇ: ДОСВІД ТА ПРОПОЗИЦІЇ

I. Складові проблеми.

1. Сформулюємо визначальні фактори, які обумовлюють зацікавленість студента щодо вивчення конкретної дисципліни та рейтингової оцінки його успішності засвоєння програмного курсу:

- прагнення до знань економіста широкого профілю;
- прагнення до знань лише достатнього фахового економічного профілю;
- бажання «вивчати» виокремленні ним дисципліни на задовільне «здати».

2. II. Визначення шляхів розв'язання наведених «Складових проблеми».

- Вже на перших заняттях виокремимо (попередньо) дві групи студентів: перша група — студенти, які прагнуть до знань *широкого профілю* і високого рейтингу успішності, а друга група — такі, у яких пріоритет «здати», а не знати.

Першій групі маємо надати можливість отримати додаткову інформацію для індивідуального навчання, наприклад, за так званою «системою довіри» (Credit System), яка вже широко запроваджується на Заході [1]. Важливо укріпити їх віру в перевагах знань *широ-*

кого профілю переконливими фактами з власного навчально-наукового досвіду, як-то винаходами та проектами, реалізованими у сфері освіти та економічної діяльності [2], а також, з американського досвіду формування освіти видатних економістів, зокрема, на прикладі, освіти і наукової доктрини нашого геніального співвітчизника економіста, філософа і природознавця Сергія Подолинського [3], та сучасного широко відомого серед освітян України американського економіста Ла Руша (*L.H. LaRouche*) [4].

- Другій групі і тим студентам, які ще не визначилися щодо власного пріоритету «знати» чи «здати», маємо представити чіткий календарний план-графік навчання з посиланням на конкретні розділи рекомендованих посібників із зазначеним методом і шкалою формалізованої рейтингової оцінки успішності їх знань. Склад груп може з часом перманентно змінюватися.

III. Концептуальна ідея авторів щодо структурно систематизованої схеми навчального процесу та методів рейтингової оцінки знань студентів.

- Автори переконані, що до студентів першої і другої груп мають бути застосовані концептуально різні схеми навчання, хоча зміст затвердженої (формалізованої) програми для них залишається однаковий.

- Методика і схема організації навчання першої групи студентів може в більшій чи меншій мірі базуватись на індивідуалізованій схемі навчання орієнтованої на перспективу особистої кар'єри студента, як спеціаліста *широкого профілю*. Для студента такої форми навчання мають бути надані можливості (за узгодженням з викладачем) планувати відвідування різних форм занять і рейтингового контролю набутих знань, виступаючи, в останньому, разом з викладачем суб'єктом перевірки власної роботи. Для цього необхідно заохочувати викладачів до холістичної міждисциплінарної системи освіти.

- Другій групі і тим, що не визначились «знати» чи «здати», залишимо традиційну, але прозору систему контролю знань з правом апеляції до групи.

Література

1. New forms of Higher Education in Europe — Bucarest: UNESCO, 1976, — 184 p.

2. *Kolotylo D. M.* Scientists and teachers of universities should increase the personal responsibility for protection of an environment and of universal moral values // Sustainable future, requisite holism, and social responsibility / Sciences conferens, Maribor, Slovenia, 2008, p. 112—115.

3. Колотило Д. М., Колотило О. Д. Естественнаучная доктрина Сергея Подолинского и проблемы ее инновационного развития в Украине. // Збірн. мат. Міжнар. наук. конф. «Фізична економія». — К.: КНЕУ, 2009. — С. 144—155.

4. Ліндон Ларуш. Ви бажаєте краще вивчити економіку? Тексти з елементарної математичної економіки / Пер. з англ. — Львів: Мета. Ltd. New York, 1993. — 196 с.

Крюкова І. О., канд. екон. наук, доцент
кафедри політичної економії
факультетів управління та маркетингу

ДОСВІД ПРЕВЕНТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ З ОСНОВ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

Тези містять пропозиції щодо підвищення рівня успішності керівництва курсовими роботами студентів за допомогою таких превентивних заходів, як моніторинг їх написання та пілотаж захисту.

*«Поки батько народився
син по світу находився»*

Досвід керівництва виконанням курсових робіт студентів на першому курсі нагадує саме цю народну загадку про дим та вогонь. Дійсно, поки розпалиш багаття доводиться накурити димом, бо не завжди перша спроба буває вдалою. Так само трапляється і з курсовими. Першокурсники лише подекуди влучні у їх виконанні. Лише деякі з них повністю розуміють чого від них вимагає цей самостійний творчий вид роботи і процесуально дотримуються його вимог.

Оцінка за курсову роботу, як відомо, складається з двох частин — це оцінка за якість її написання плюс оцінка за якість захисту. Самостійне складання плану курсової, адекватного обраній темі, належне змістовне розкриття його в тексті на усна презентація основних результатів своєї роботи зазвичай становлять для студентів проблему. Завданням викладача, на наш погляд, є залучення об'єктивно існуючих резервів підвищити шанси на успіх реалізації студентами кожної із цих складових етапів виконання курсової роботи. Ми маємо допомогти студентам працювати краще. Як це можливо? Відповіддю є превентивний менеджмент.